

Czwartek, 2 kwietnia 2009 r.

Ocena dialogu UE-Białoruś

P6_TA(2009)0212

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie oceny dialogu między Unią Europejską a Białorusią

(2010/C 137 E/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji na Białorusi, szczególnie rezolucję z dnia 15 stycznia 2009 r. w sprawie strategii UE wobec Białorusi ⁽¹⁾,
 - uwzględniając wnioski Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zewnętrznych z dnia 16 marca 2009 r. dotyczące Białorusi, zgodnie z którymi przedłużono zawieszenie sankcji związanych z zakazem wydawania wiz wobec urzędników białoruskich, w tym wobec prezydenta Alaksandra Łukaszenki, i rozszerzające restrykcyjne środki,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 grudnia 2008 r. w sprawie partnerstwa wschodniego (COM(2008)0823),
 - uwzględniając oświadczenie Komisji z dnia 21 listopada 2006 r. o gotowości Unii Europejskiej do wznowienia stosunków z Białorusią i ludnością białoruską w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS),
 - uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w wyżej wymienionych wnioskach z dnia 16 marca 2009 r. Rada potwierdziła gotowość do pogłębienia stosunków z Białorusią w zależności od postępu, jaki kraj ten osiągnie na drodze ku demokracji, przestrzeganiu praw człowieka i zasad państwa prawa, oraz do wspierania Białorusi w realizacji tych celów,
- B. mając na uwadze, że po ocenie sytuacji na Białorusi w następstwie decyzji o tymczasowym zawieszeniu ograniczeń podróży nałożonych w październiku 2008 r. na niektórych urzędników białoruskich Rada, zgodnie z warunkami określonymi we wspólnym stanowisku Rady 2008/844/WPZiB ⁽²⁾, podjęła decyzję o utrzymaniu zawieszenia stosowania tych ograniczeń przez okres dziewięciu miesięcy,
- C. mając na uwadze, że Rada podjęła decyzję o przedłużeniu o rok stosowania wobec niektórych urzędników białoruskich środków restrykcyjnych, przewidzianych w decyzji 2006/276/WPZiB,
- D. mając na uwadze, że UE jest nadal zaniepokojona sytuacją w dziedzinie praw człowieka na Białorusi i ostatnimi przypadkami naruszeń w tym zakresie,
- E. mając na uwadze, że w odpowiedzi na pozytywne kroki podjęte przez Białoruś Komisja rozpoczęła już intensywny dialog z tym krajem w takich dziedzinach, jak energetyka, środowisko naturalne, cła, transport i bezpieczeństwo żywności, oraz potwierdziła swoją gotowość do dalszego rozszerzenia zakresu tych korzystnych dla obu stron rozmów technicznych, przy czym jakiegokolwiek plany budowy nowej elektrowni jądrowej według modelu niezachodniego na granicy z UE nie powinny zostać uwzględnione w tych rozmowach,
- F. mając na uwadze, że Rada włączyła Białoruś do swojej inicjatywy partnerstwa wschodniego, którą Komisja zaproponowała w ww. komunikacie z dnia 3 grudnia 2008 r. w celu zacieśnienia współpracy z kilkoma krajami wschodnioeuropejskimi,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2009)0027.

⁽²⁾ Wspólne stanowisko Rady 2008/844/WPZiB z dnia 10 listopada 2008 r. zmieniające wspólne stanowisko 2006/276/WPZiB dotyczące środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym urzędnikom z Białorusi (Dz.U. L 300 z 11.11.2008, s. 56).

Czwartek, 2 kwietnia 2009 r.

- G. mając na uwadze, że białoruski minister spraw zagranicznych Siarhiej Martynow oświadczył, że „Białoruś pozytywnie odnosi się do udziału w inicjatywie partnerstwa wschodniego” i dodał, że Białoruś zamierza w niej uczestniczyć,
- H. mając na uwadze, że Komitet Obrony Dziennikarzy wezwał władze białoruskie do ponownego udzielenia akredytacji Andrzejowi Poczobutowi, lokalnemu korespondentowi największego polskiego dziennika „Gazeta Wyborcza”, oraz do zbadania niedawnego ataku na niego i jego rodzinę w położonym we wschodniej części Białorusi mieście Grodno z powodu jego krytycznej postawy wobec polityki rządu; mając na uwadze, że w dniu 17 marca 2009 r. na Andrzeja Poczobuta nałożono karę grzywny w wysokości 148 EUR za relacjonowanie spotkania Związku Polaków na Białorusi,
1. popiera decyzję Rady o przedłużeniu o rok restrykcyjnych środków wobec niektórych urzędników białoruskich, a jednocześnie o utrzymaniu zawieszenia stosowania ograniczeń podróżnych nałożonych na niektórych urzędników białoruskich przez okres dziewięciu miesięcy;
 2. jest nadal zaniepokojony sytuacją w dziedzinie praw człowieka na Białorusi i ostatnimi przypadkami naruszeń w tym zakresie; oczekuje podjęcia w nieodległej przyszłości dialogu dotyczącego praw człowieka z Białorusią;
 3. z zadowoleniem przyjmuje intensyfikację dialogu UE-Białoruś na wysokim szczeblu, w tym kontaktów dwustronnych, oraz zacieśnienie współpracy technicznej zainicjowanej przez Komisję, która jest sposobem budowania wzajemnego zrozumienia i zapewnienia możliwości zajęcia się zarówno kwestiami, które budzą obawy obu stron, jak również tymi, które są istotne dla obu stron;
 4. uważa, że intensyfikacja dialogu politycznego między UE a Białorusią musi zależeć od zniesienia ograniczeń wolności i położenia kresu przemocy wobec uczestników opozycyjnych protestów i działaczy na rzecz praw człowieka; w tym kontekście wzywa do bezzwłocznego uwolnienia przedsiębiorców: Mikajła Autuchowicza, Jury Lawonaua i Uładzimira Asipenki oraz młodego działacza opozycji Arcioma Dubskiego, jak również do rewizji wyroków skazujących na karę ograniczenia wolności 11 uczestników demonstracji w styczniu 2008 r.;
 5. z zadowoleniem przyjmuje współpracę Białorusi z OBWE/ODIHR w dziedzinie prawa wyborczego i zachęca do jej kontynuacji;
 6. domaga się włączenia białoruskiej opozycji demokratycznej i społeczeństwa obywatelskiego w dialog między UE a Białorusią;
 7. wzywa rząd białoruski do wykorzystania następnych dziewięciu miesięcy do osiągnięcia znaczącego postępu w następujących dziedzinach:
 - reformy białoruskiego prawa wyborczego w celu zagwarantowania obecności członków opozycji w komisjach wyborczych na wszystkich szczeblach i zapewnienia przejrzystości i wiarygodności w odniesieniu do podliczania głosów;
 - zapewnienia równych praw wszystkim przedstawicielom mediów poprzez zniesienie zakazu rozpowszechniania niezależnej prasy za pośrednictwem państwowych sieci dystrybucyjnych „Sojuzdruk” (system kiosków) oraz białoruskich państwowych służb pocztowych „Belpoczta”; zniesienia art. 367, 368, 369 i 369-1 kodeksu karnego, które są często nadużywane w celu prześladowania dziennikarzy za ich działalność zawodową; uproszczenia procedury uzyskiwania akredytacji dla wszystkich dziennikarzy, w tym oficjalnych przedstawicieli zagranicznych mediów;
 - zapewnienia swobody stowarzyszeń i zrzeszania się poprzez zniesienie art. 193 kodeksu karnego przewidującego odpowiedzialność karną za działalność prowadzoną w imieniu niezarejestrowanych stowarzyszeń publicznych, partii politycznych i fundacji; zagwarantowania wolności wyznania;
 - zapewnienia praw i swobód politycznych poprzez zaprzestanie praktyki zwalniania i wydalania z pracy i uniwersytetów z przyczyn politycznych; zaprzestania związanych z unikaniem służby wojskowej prześladowań studentów wydalonych z uniwersytetów za ich postawę obywatelską; przeanalizowania niedawnych przypadków przymusowego wcielenia do armii kilku młodych działaczy, takich jak Frank Wiaczorka, Iwan Szyla i Zmiter Fedaruk, co jest równoznaczne z braniem zakładników przez państwo;

Czwartek, 2 kwietnia 2009 r.

8. wzywa rząd Białorusi do natychmiastowego wprowadzenia moratorium na wszystkie wyroki śmierci i egzekucje w celu zniesienia kary śmierci (zgodnie z rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 62/149 z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie moratorium na wykonywanie kary śmierci), niezwłocznej zamiany wyroków wszystkich więźniów oczekujących na wykonanie kary śmierci na karę więzienia, dostosowania przepisów krajowych do zobowiązań Białorusi wynikających z międzynarodowych traktatów dotyczących praw człowieka oraz zagwarantowania ścisłego przestrzegania uznanych przez społeczność międzynarodową norm sprawiedliwego procesu;
9. wzywa władze białoruskie do uznania Związku Polaków na Białorusi kierowanego przez Andżelikę Borys, wybraną ponownie na stanowisko przewodniczącej podczas zjazdu organizacji w dniu 15 marca 2009 r.;
10. wzywa Radę i Komisję, aby w przypadku spełnienia przez Białoruś wyżej wymienionych kryteriów w ciągu następnego dziewięciu miesięcy, rozważyły możliwość całkowitego zniesienia zakazu podróży, a także przyjęcia środków na rzecz ułatwienia postępu gospodarczo-społecznego i przyspieszenia procesu reintegracji Białorusi z europejską rodziną demokratycznych narodów;
11. wzywa Radę i Komisję do podjęcia dalszych kroków w celu liberalizacji procedur wizowych stosowanych wobec obywateli Białorusi, ponieważ takie działania mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia głównego celu polityki UE wobec Białorusi, którym jest włączenie Białorusi w procesy europejskie i regionalne oraz nieodwracalna demokratyzacja kraju; wzywa Radę i Komisję, aby w tym kontekście rozważyły możliwość zmniejszenia opłat wizowych dla obywateli Białorusi wjeżdżających na obszar Schengen i uproszczenia procedury wydawania wiz;
12. wzywa Komisję do pełnego i skutecznego wykorzystania możliwości wspierania społeczeństwa obywatelskiego i procesu demokratycznego na Białorusi za pomocą europejskiego instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka ⁽¹⁾; wzywa Komisję do regularnego i pełnego informowania Parlamentu o sposobie wydatkowania środków przyznanych w ramach tego instrumentu;
13. wzywa Komisję do przyznania wsparcia finansowego niezależnej białoruskiej stacji telewizyjnej Belsat oraz ponagla rząd Białorusi do oficjalnego zarejestrowania stacji Belsat na Białorusi; wzywa rząd białoruski, by w geście dobrej woli i sygnalizując pozytywne zmiany, zezwolił białoruskiemu Europejskiemu Uniwersytetowi Humanistycznemu działającemu na uchodźstwie w Wilnie (Litwa) na legalny powrót na Białoruś z zagwarantowaniem, że będzie mógł on swobodnie działać, i na ponowne ukonstytuowanie się na warunkach odpowiednich dla jego przyszłego rozwoju w Mińsku, szczególnie poprzez pozwolenie uniwersytetowi na ponowne otwarcie w roku 2009 r. biblioteki w Mińsku, zapewniając w tym celu pomieszczenia i stwarzając warunki umożliwiające otwarcie i publiczne udostępnienie jego dużych zbiorów w języku białoruskim, rosyjskim, angielskim, niemieckim i francuskim;
14. wzywa Radę i Komisję do rozważenia środków mających na celu poprawę klimatu dla przedsiębiorczości, handlu, inwestycji, infrastruktury energetycznej i transportowej oraz współpracy transgranicznej między UE a Białorusią, tak aby przyczynić się do poprawy dobrobytu i zamożności obywateli Białorusi oraz zwiększyć ich możliwości komunikowania się z UE i swobodnego podróżowania do Unii;
15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom i rządów państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Zgromadzeniu Parlamentarnym OBWE i Rady Europy, Sekretariatowi Wspólnoty Niepodległych Państw oraz parlamentowi i rządowi Białorusi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1889/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia instrumentu finansowego na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie (Dz.U. L 386 z 29.12.2006, s. 1).